

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Tárgy: A női vállalkozások támogatása az Euromed-térségben

(2007/C 256/25)

2007. január 17-én az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Eljárási Szabályzata 29. cikkének (2) bekezdésében biztosított hatáskörében eljárva elhatározta, hogy véleményt dolgoz ki a következő tárgyban: *A női vállalkozások támogatása az Euromed-térségben.*

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Külkapcsolatok” szekció 2007. június 14-én elfogadta véleményét. (Előadó: Grace ATTARD.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. július 11-12-én tartott, 437. plenáris ülésén (a július 12-i ülésnapon) 130 szavazattal 1 ellenében, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB üdvözlí az Európai Unió és a mediterrán államok feltétel nélküli elkötelezettségét az euro-mediterrán partnerség mellett. Különösen támogatja – az Európai Bizottság ötéves munkaprogramjában javasoltaknak ⁽¹⁾ megfelelően – a nők emancipációját előmozdítani hivatott politikák kialakítását célzó terveket. E célból javasolja, hogy különítsenek el külön alapokat az euro-mediterrán régió azon országainak a támogatására, amelyek ösztönözni kívánják a nők jogállását konkrétan javító pozitív intézkedéseket.

1.2 Az EGSZB sürgeti, hogy a nők társadalomban betöltött szerepének erősítéséről rendezett első euro-mediterrán miniszeri konferencia következtetéseiben életre hívott felülvizsgálati mechanizmusok biztosítsák a női vállalkozások alakulásának szoros nyomon követését és értékelését, és hogy ennek előmozdítására intézkedések szülessenek.

1.3 Az EGSZB sürgeti továbbá, hogy a női vállalkozások támogatását célzó külön intézkedések és célkitűzések kerüljenek be az európai szomszédsági politika (ESZP) keretében elfogadott nemzeti cselekvési tervekbe.

1.4 Az EGSZB javasolja, hogy a női vállalkozások támogatására, illetve az induló vállalkozások esetén a nőknek nyújtandó technikai segítségnyújtásra megnövelt pénzeszközök álljanak az ESZP rendelkezésére.

1.5 Az EGSZB üdvözlí a Vállalkozáspolitikai és Ipari Főigazgatóságnak és a EuropeAid Együttműködési Hivatalnak ⁽²⁾ az európai és mediterrán partnerországok vállalkozóira vonatkozó kezdeményezéseit. Kéri az Euromed-partnereket, hogy hozzanak hasonló intézkedéseket, amelyek a mediterrán partnerországokkal folytatott tárgyalások eredményeképpen született cselekvési tervek révén a térség szükségleteire összpontosítanak.

1.6 Az EGSZB üdvözlí a nők jogaival foglalkozó *ad hoc* bizottság felállítását az Euro-Mediterrán Parlamenti Közgyűlés (EMPA) keretében. Sürgeti ez utóbbit, hogy javasoljon politikákat a jelenleg nők által folytatott üzleti tevékenységek megerősítésére, illetve ösztönözzön jövőbe mutató fenntartható kezdeményezéseket a globális verseny összefüggésében.

1.7 Az EGSZB javasolja, hogy szenteljenek figyelmet a nőknek az Euro-Mediterrán Vállalkozások Chartájának ⁽³⁾ megvalósításakor.

1.8 Erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy a fiatalokat célzó euro-mediterrán programokban részesülő fiatal nők és férfiak aránya kiegyensúlyozott legyen mind a résztvevők, mind pedig a vezetők tekintetében.

1.9 Az EGSZB üdvözlí az Euro-Mediterrán Ifjúsági Fórum kezdeményezését a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó ifjúsági csoportok Euromed-hálózatának ⁽⁴⁾, illetve a fiatal vállalkozók Euromed-hálózatának ⁽⁵⁾ kiépítésére vonatkozóan.

1.10 Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy jobb eredményeket lehet elérni a női vállalkozások ösztönzésében a tárcaközi együttműködés, illetve más érdekeltek, így a pénzügyi intézmények, végrehajtó szervek, üzleti körök képviselői, illetve szakértők és adományozók bevonása révén a kiemelt területekről folytatott eszmecserébe, továbbá azáltal, hogy megkönnyítik meglévő vállalkozások nőkre történő átruházását.

1.11 Az EGSZB sürgeti, hogy a nők gazdasági tevékenységeinek ösztönzése terén működő civil szervezetek, illetve társadalmi-szakmai szervezetek megerősítést kapjanak a magán- és közzsféra közötti partnerségek révén.

1.12 Az EGSZB kéri az euro-mediterrán partnereket, hogy a kapcsolódó kérdések megvitatására rendezzenek konferenciát az euro-mediterrán térség női vállalkozói témájában, és dolgozzanak ki javaslatokat arra vonatkozóan, hogy a nők hogyan tudnak hozzájárulni a globális kihívásokkal való szembenézéshez ebben a térségben.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/ind_coop_programmes/med/doc/f1949_en.pdf.

⁽⁴⁾ http://www.cesie.org/cms/index.php?option=com_content&task=view&id=70&Itemid=85.

⁽⁵⁾ REX/222 Tájékoztató jelentés: Támogatás a fiatalok részére a mediterrán partnerországokban, CESE 642/2006.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/comm/external_relations/euromed/barcelona_10/docs/10th_comm_en.pdf.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm.

1.13 Az EGSZB kitart abbéli meggyőződése mellett, hogy a női vállalkozások támogatása az Euromed-térsgben meghatározó szerepet játszik a globalizációval szembenézni kész, aktív és dinamikus gazdaság kialakításában.

1.14 Az EGSZB úgy véli, hogy a vállalkozói környezet megerősítése a nők számára a piacra jutás fejlesztésének előfeltétele a térségen belül és az uniós országok viszonylatában.

1.15 A női vállalkozók előtt álló jövőbeli kihívásoknak való megfelelés érdekében az EGSZB javasolja, hogy az egyes országok sajátos szükségleteinek meghatározása céljából további kutatásokat kellene végezni.

1.16 Az EGSZB megjegyzi, hogy számos megfigyelőközpont – köztük a GEM, a UNDP, a Világbank – kíséri figyelemmel az Euromed-térsgben belüli vállalkozások helyzetét, mégis azt ajánlja, hogy hozzanak létre egy platformot, amely elősegítené a feltárt tényanyag jobb kommunikálását a politikai döntéshozóknak, valamint az anyagok gyűjtését és terjesztését a mikro-, kis- és középvállalkozások körében az Euromed-térsgben. A platform különösen a következőkre összpontosíthatna:

- a. azokra a területekre, amelyeken a női vállalkozók speciális nehézségekkel találkoznak,
- b. programok támogatására és fejlesztésére a női vállalkozók számára,
- c. a családi vállalkozásban együttműködő, valamint a segítő házastársak jogállására és azok szociális védelmére vonatkozó mechanizmusok kialakítására,
- d. a saját üzleti tevékenységüket kialakító nők szociális biztonságának és jogállásának erősítésére irányuló intézkedésekre.

1.17 Az információs és kommunikációs technológia területén az EGSZB javasolja, hogy:

- kapjon kiemelt figyelmet az infrastrukturális beruházások és az új IKT-hoz való hozzáférés javítását célzó stratégiák támogatása;
- a vállalkozásukat beindító nők könnyebben férhessenek hozzá az IKT-infrastrukturákhoz és –képzéshez a marketingnek, illetve annak megkönnyítése érdekében, hogy a javakat saját elosztási csatornáikon keresztül juttathassák el a fogyasztókhoz, mivel az internet javíthatja az értékesítést;
- növelni kellene a nők részvételét az IKT-val kapcsolatos politikák kidolgozásában, fejlesztésében és tervezésében az IKT-társaságokkal és más érdekeltekkel felállítandó párbeszéd révén annak érdekében, hogy utat nyissunk az együttműködés és közös fellépés felé.

Az EGSZB nyomatékosan kéri, hogy a Tamperében létrehozott Állandó Euromed-Diákfórum⁽⁶⁾ kiemelten kezelje azokat a kezdeményezéseket, amelyek a nemek közötti egyenlőség kérdésével foglalkoznak, különösen a vállalkozások területén.

⁽⁶⁾ <http://www.medainstitute.fi/?navi=360&lang=2>.

1.18 Az EGSZB véleménye szerint kiemelt figyelmet kellene fordítani arra a hatásra, amelyet a tömegtájékoztatás – különösen a tv – gyakorol a vállalkozói szellemre és a nőkre.

2. Ajánlások az Euromed-térsg női vállalkozásainak támogatását célzó célirányos intézkedésekkel kapcsolatban

2.1 Konkrét politikákat és programokat kell bevezetni a célból, hogy a nők nagyobb mértékben járulhassanak hozzá a növekedéshez és a fejlesztéshez. Néhányat ezek közül világos ütemezéssel és értékelési eljárásokkal ellátott cselekvési tervben lehetne kifejteni. Szerepelnie kellene közöttük az alábbiaknak:

1. Olyan kapacitásépítő mechanizmusok és támogatási rendszerek, amelyek arra ösztönzik a nőket, hogy elgondolkodjanak élet- és munkakörülményeiken, környezetükön, illetve azon, hogy miként vehetnek részt – képességeiket kamatoztatva – ezek alakításán, fejlesztésén. Ebbe beletartozhat az önszorgató csoportok létrehozásának támogatása.
2. Beruházás a szociális infrastruktúrába és a nőket a munkahelyen és az önálló vállalkozói tevékenységben segítő szolgáltatásokba.
3. A hagyományos vállalkozói tevékenység, a kkv-k és az egyéni vállalkozói tevékenység meghatározása.
4. Egyenlő feltételek biztosítása a férfiak és a nők tulajdonában lévő vállalkozások számára, függetlenül azok méretétől.
5. Olyan, egyenlőségen alapuló jogrend létrehozása, amely lehetővé teszi, hogy a nők aláírási és tulajdonjoggal rendelkezzenek.
6. A vállalkozásokat vezető, illetve saját vállalkozással rendelkező nők képzése, egyéni igényeikhez igazítva. Kiegészítésként ide tartozhatnak még a mentorprogramok, a szakmai szervezetek létrehozása, valamint a jogi és pénzügyi tanácsadás.
7. Az egymásnak kölcsönösen garanciát nyújtó vállalkozások, vagyis olyan gazdasági egységek kialakítása, amelyek tagjai a banki tranzakciókban egymásért kezességet vállaló kkv-tulajdonosok.
8. Célirányos programok végrehajtása a migráns nők és a kisebbségi csoportok vállalkozásindítási tevékenységének megkönnyítésére.
9. Tájékoztatási és támogatási mechanizmusok szociális vállalkozások és szövetkezetek létrehozására.
10. Együttműködés és hálózatok kialakítása az uniós partnerekkel a szükséges struktúrák és mechanizmusok meghatározása érdekében, beleértve a máshol már bevált, hozzáadott értéket biztosító gyakorlatok cseréjét.

11. Olyan oktatáspolitikai, amely már fiatal kortól fejleszti a vállalkozói szellemet és hozzáállást ⁽⁷⁾. A vállalkozói szellemet az egész életen át tartó, az általános iskolában kezdődő tanulási folyamatként kell felfogni, ami nagyobb rugalmasságot biztosíthat egy ember életének különböző szakaszaiban.
12. A nők fokozott bevonása a döntéshozatali folyamatokba minden szinten, beleértve a kormányzatot, a helyi önkormányzatokat és az igazságszolgáltatást.
13. A közbeszerzési szerződések megnyitása a kkv-k, így különösen a női vállalkozások számára a gazdasági növekedés ösztönzése érdekében.
14. Külön minőségi és mennyiségi mutatókkal ellátott célkitűzések meghatározása a foglalkoztatáspolitikában a nemek közötti egyenlőség elősegítése érdekében, mivel létfontosságú, hogy a nők vállalkozási tevékenységet folytassanak, hogy munkahelyeket biztosítsunk számukra, illetve hogy ezek színvonala emelkedjen ⁽⁸⁾.

3. Jelenlegi helyzet és kihívások

3.1 Fontos, hogy a nők jogainak kérdését ne külön, a nők gazdasági fejlődésben betöltött szerepétől függetlenül kezeljük. Alapvető fontosságú, hogy minden szociális partner kötelességének érezze az emberi jogok, a demokrácia, a fejlődés és a nők jogai közötti kapcsolat elismerését. Kiemelt figyelmet kell fordítani a hagyományokból, a kultúrából és a családjogi szabályokból adódó, a nők emancipációját akadályozó tényezők felszámolására.

3.2 A férfiak és nők közötti, oktatási és foglalkoztatási egyenlőtlenségek kérdésének kezelése az Euromed-térségben összehangolt erőfeszítést igényel egy olyan környezet megteremtéséhez, amelyben a nők fejleszthetik vállalkozói tevékenységüket.

3.3 A közel-keleti és észak-afrikai (MENA) térségben élő nők körében az írástudatlanság – jóllehet országról országra változik – még mindig kifejezetten magas, átlagosan 42 %-os, míg a férfiak közötti írástudatlanság aránya 21 %. Az elmúlt két évtized mégis – országonként változó – pozitív tendenciákat mutat az oktatáshoz való egyenlő hozzáférés terén. Az írni-olvasni tudók arányát tekintve minden országban jelentős különbség van a fiatal női populáció (15–24 évesek) és a felnőtt női populáció (24 év felettiek) ⁽⁹⁾ között.

3.4 A legutóbbi évtizedben a nők számára megnövekedett a munkalehetőségek száma, ami az oktatás és a képzés, valamint az azokban a szektorokban történt növekedés eredménye, amelyekben a legnagyobb a kereslet a női munkára, így például a szociális szolgáltatások, az oktatás és az egészségügy, valamint a szolgáltatási foglalkozások esetében. A munkaképes korú nőknek csupán 32 %-a dolgozik vagy keres munkát otthonán kívül. A hagyományos társadalmi osztályoknál a lányokat iskoláztatják ugyan, de nem támogatják a nők álláskeresését.

3.5 Az oktatási rendszernek bátorítania kell a vállalkozó szellemű kezdeményezéseket és a kockázatvállalást. Az alapképzés minőségének javítása és a női – különösen a hátrányos helyzetű és fogyatékkal élő nők körében előforduló – írástudatlanság leküzdése érdekében alapvetően fontos egy nemzeti oktatási terv kidolgozása.

3.6 Míg fontos az állampolgári ismeretek oktatása és a nők szociális, politikai, törvényes és gazdasági jogaival kapcsolatos tájékozottság növelése, a pénzügyi és más érdekelt képzsére is szükség van annak érdekében, hogy megismerkedjenek az üzleti életben tevékenykedő nők szükségleteivel.

3.7 Társadalmi és politikai összefüggéseiben, illetve általában a térség gazdasági növekedése tekintetében elsődrendű fontosságúként kell kezelni a férfiak és nők közötti egyenlőtlen bánásmód kérdését. A hagyományos családi jog (Personal Status Code, PSC) révén a társadalom által rájuk kényszerített sajátos szerepek és helyzetek diszkriminálják a nőket. Bár majdnem 190 ország, köztük az arab térség országai ratifikálták a Millenniumi Nyilatkozatot, az egyik legnagyobb akadály továbbra is a nők jogi helyzete, amely szabályozza a gazdasági, politikai, társadalmi, polgári és kulturális tevékenységekben való részvételüket ⁽¹⁰⁾.

3.8 Szükség van a nők által vezetett hagyományos kisvállalkozások ismertebb tételére és megerősítésére. Ebbe beleértendő a családban végzett, nem fizetett tevékenységek és a hagyományos munkák. Képzéseket és támogatást kellene biztosítani a kisiparok és kisvállalkozások fejlesztésének és korszerűsítésének ösztönzése érdekében, amelyek értékesíthető szolgáltatások létrehozása révén gazdaságilag életképesse válhatnak, produktív és fizetett tevékenységekké alakíthatóak.

3.9 A mezőgazdasági ágazatban a legmagasabb a nők részvétele. A vidéki területeken, ahol a nők között nagyarányú az írástudatlanság vagy a csupán alapfokú oktatásban részesültek száma, a képzési forrásokhoz való hozzáférés erősen korlátozott ⁽¹¹⁾. Gyakran nem eléggé öntudatosak és nincs elég önbi-zalmuk ahhoz, hogy javítsák saját és családjuk helyzetét. Ezeknek a nőknek ezért integrált programokra van szükségük, amelyek személyes fejlődésükre, illetve a szakképzésre, vállalkozói képzésre és üzleti alapismeretek oktatására, valamint a megvalósítható üzleti tervek kialakításában való támogatásra, a vállalkozások indításához szükséges hitelek elérhetőségére és helyi mikrovállalkozások létrehozására összpontosulnak. A képzési programoknak lehetőséget kell biztosítaniuk a vidéken élő nők számára arra, hogy mezőgazdasági és más jellegű kezdeményezéseiket összehangolják, valamint hogy nem mezőgazdasági tevékenységeik számára biztosítsák a közösség férfi lakossá-gának támogatását.

3.10 Az üzletasszonyok támogatására fontos lenne kisebb szervezeteket létrehozni.

⁽⁷⁾ A vállalkozói készségek előmozdítása az oktatás és a tanulás révén előadó: Ingrid JERNECK.

⁽⁸⁾ Az EGSZB Foglalkoztatathatóság és vállalkozói szellem – a civil társadalom, a szociális partnerek, valamint a regionális és helyi szervek szerepe a nemek közötti egyenlőség perspektívájában című véleménye – előadó: Luis Miguel PARIZA CASTAÑOS.

⁽⁹⁾ A Világbank Központi Adatbázisa (2006. április).

⁽¹⁰⁾ Hijab, Nadia, 2001: Laws, Regulations and Practices impeding Women's Economic Participation in the Mena Region [A nők gazdasági részvételét akadályozó szabályozások és gyakorlatok a MENA régióban], jelentés a Világbank számára, 2001. április.

⁽¹¹⁾ A vidéken élő palesztin nők gazdasági emancipációja. MEDA program, EuropeAid, 2006. január – 2007. december (közös palesztin, izraeli és európai uniós fejlesztési projekt).

3.11 Fontos lenne továbbá a meglévő női vállalkozások segítése abban, hogy olyan újabb szektorokat fedezzenek fel, ahol a nők gazdasági kezdeményezéseket tehetnek a nem hagyományos üzleti vállalkozások kialakítására, ideértve a kapacitásnövelést is a hirdetés, a marketing és az árszabás terén, valamint a külföldi piacok megcélzásában.

3.12 A nők gazdasági tevékenységeinek fejlesztéséhez szükséges lehetőségek megteremtéséhez világos képpel kell rendelkezni a különböző régiókon belüli, jelenlegi és jövőbeli társadalmi-gazdasági helyzettel kapcsolatban.

3.13 Minden érintett szereplő bevonására szükség van annak érdekében, hogy megszűnjenek a nők előtt torzysuló akadályok, és konkrét politikákat és programokat kell bevezetni a célból, hogy a nők nagyobb mértékben járulhassanak hozzá a növekedéshez és a fejlesztéshez.

3.14 A pénzügyi eszközökhöz való hozzáférés létfontosságú. A hitelplafont fel kell emelni annak érdekében, hogy a mikro- és kisvállalkozások kibővíthessék üzleti tevékenységüket és abba beruházhassanak. A kormányzatok és a finanszírozók ösztönözhetnék a hivatalos hitelszervezeteket ezeknek a projekteknek a támogatására. A politikai döntéshozóknak mindig szem előtt kellene tartaniuk a kkv-k és a mikrovállalkozások között meglévő különbséget a szervezés, a pénzügy, a termelékenység és a növekedési potenciál tekintetében.

3.15 Az új üzleti vállalkozásokra és a vállalkozásalapításra irányuló ösztönzések keretében hatékonyabb mikrohitel-ágazatra lenne szükség, valamint arra, hogy a kereskedelmi bankok megfelelő és reális kölcsönfeltételeket szabjanak.

3.16 Az értékesítési és promóciós kiállítások szervezése a térségben és az uniós tagállamokban lehetőségeket nyitna az exportorientált kezdeményezések számára, különösen a gyártási szektorban.

3.17 Az euro-mediterrán térségben élő nők jövőjét átfogó gazdasági, politikai, társadalmi és családi kontextusban kell szemlélünk. Gazdasági növekedés és a foglalkoztatási arány javítása nélkül a nők továbbra is megkülönböztetést fognak szenvedni a férfakkal folytatott tisztességtelen versenyben.

3.18 Konkrét politikákat és programokat kell bevezetni a célból, hogy a nők nagyobb mértékben járulhassanak hozzá a növekedéshez és a fejlesztéshez.

3.19 A kifejezetten a női vállalkozókra irányuló stratégiák lehetőséget kínálhatnak nekik arra, hogy kitörjenek a hagyományos gazdasági struktúrákból és többet fektessenek be a vállalkozói tevékenységbe.

3.20 Kutatásokat kell végezni minden kezdeményezés alátámasztására az egyes országok sajátos szükségleteinek meghatározása érdekében, korosztályok szerinti felbontásban és speciális ágazati tanulmányok révén, megvizsgálva a nők erős és gyenge pontjait.

3.21 Szükség van az induló vállalkozásokra, tájékoztatásra/tanácsadásra, finanszírozásra, képzésre, szakmai támogatásra és hálózatépítésre vonatkozó nemzeti intézkedések meghatározására és értékelésére a bevált gyakorlatok meghatározása és cseréje érdekében az észak-déli és dél-déli euro-mediterrán együttműködés térségeinek viszonylatában. Folytatni kell az Euromed-partnerországokban elért fejlődés nyomán követését annak érdekében, hogy megbizonyosodjunk a nők egyre szélesebb körű részvételéről hazájuk gazdasági életében.

3.22 Az euro-mediterrán térségben felállítandó transznacionális programok segítségével az üzletasszonyok szövetségei megoszthatják tapasztalataikat és a bevált gyakorlatokat, ami hatékony módja a vállalkozói tevékenységek és készségek fejlesztésének.

3.23 A franchise-rendszer hasznos eszköze lehet a női emancipációnak az önálló és kisvállalkozások létrehozása révén. Csökkentheti egy új projekt beindításához kötődő kockázatot, mivel már bevált gyakorlatra és bizonyítást nyert készségekre lehet építkezni. Fontos továbbá az üzletierőforrás-központok teljesítményének növelése. Szükség van a kifejezetten az üzleti követelményeket szem előtt tartó kapacitásépítésre, melyet más országokban már sikerre vitt gyakorlatok és programok figyelembevételével lehetne kialakítani.

3.24 Olyan új területek felfedezésével, mint az IKT-szolgáltatások, K&F, médiatermékek menedzselése és innovatív média-programok gyártása, illetve új részek megtalálásával az idegenforgalmi ágazatban új utak nyílnak a női vállalkozások számára.

3.25 Az IKT hozzájárul a termelékenységhez, a növekedéshez, a versenyképességhez és a foglalkoztatáshoz. Ennek az ágazatnak a fejlesztése létfontosságú az Euromed-térség számára ahhoz, hogy világszerte versenyképes legyen. A szükséges infrastruktúra felállításakor fontos mindenki számára biztosítani a hozzáférést annak érdekében, hogy a digitális szakadék ne mélyüljön tovább, különösen a nők esetében és a lakosság azon rétegeinél, ahol magas az írástudatlanok aránya. A hozzáadott értéket képviselő IKT-fejlesztés mind a férfiak, mind pedig a nők vállalkozói készségét erősíteni fogja.

3.26 Az Európai Bizottság Vállalkozáspolitikai és Ipari Főigazgatóságának „Női vállalkozások portálja”⁽¹²⁾ hasznos eszköze lehet a bevált gyakorlatok megosztásának, illetve a hálózatépítésnek.

3.27 Hivatalos munkalehetőségeket lehetne biztosítani a gyermekgondozási szolgáltatások terén, ami úgyszintén segítene a nőknek összehangolni családi és szakmai kötelezettségeiket.

3.28 Az önálló vállalkozással kapcsolatos, nőknek nyújtott segítségnyújtással és tájékoztatással csökkenthető lenne a bevándorlás nyomása. Ennek révén munkahelyek jöhetnek létre mind a származási, mind pedig a befogadó országokban.

⁽¹²⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/craft/craft-women/womenentr_portal.htm.

4. A barcelonai folyamat és az ESZP

4.1 Az európai szomszédsági politika célja az EU és partnerei közti gazdasági integráció elősegítése. Az ESZP keretében a mediterrán partnereknek szánt, 2007–2013-ra szóló költségvetés 32 %-kal, 12 milliárd euróra emelkedett, nem fordítottak azonban elég figyelmet a nők gazdasági tevékenységeinek támogatására.

4.2 Az Euro-Mediterrán Parlamenti Közgyűlés (EMPA) 2007. március 16-17-i plenáris ülésén az EGSZB állandó megfigyelői státust kapott, felszólalási joggal az EMPA valamennyi ülésén. Ez jó lehetőséget nyújt az EGSZB számára, hogy ösztönözze a nők gazdasági tevékenységének erősítését.

4.3 A nők társadalomban betöltött szerepének erősítéséről Isztambulban rendezett 2006. novemberi első euro-mediterrán miniszteri konferencián ⁽¹³⁾ kötelezettséget vállaltak a nők vállalkozói tevékenységének oly módon történő támogatására, hogy megkönnyítik a nők földhöz, finanszírozáshoz, piacokhoz, információhoz és képzéshez jutását, hálózatépítést, valamint arra ösztönzik a pénzintézeteket, hogy kínáljanak a nők igényeire szabott termékeket, főként mikrohitelket.

5. Az Euro-Mediterrán Vállalkozások Chartája

5.1 Az olaszországi Casertában 2004. október 4-én rendezett ötödik euro-mediterrán konferencián az ipari miniszterek elfogadtak egy 2005–2006-os ipari együttműködési munkaprogramot. Az egyik javaslat a vállalkozói képzést illető ismeretek és tapasztalatok cseréjére vonatkozott.

5.2 Ennek eredményeként az Európai Bizottság Vállalkozáspolitikai és Ipari Főigazgatósága életre hívta az Euro-Mediterrán Vállalkozások Chartáját ⁽¹⁴⁾, amelyhez kilenc mediterrán partner csatlakozott. Az egyik alapelv az, hogy vállalkozói társadalmat kell építeni az euro-mediterrán térségben, az egész életen át tartó tanulás keretében, a képzési rendszer valamennyi szintjén egyaránt megcélózva a fiatalokat és a felnőtteket. Nem tesz azonban konkrét említést a női vállalkozók előtt álló kihívások kezeléséről.

5.3 A Charta hatékony eszköz a vállalkozói tevékenység feltételeinek javításához. Végrehajtását tekintve azonban a nők vállalkozói tevékenységének támogatása sem az alapelvek, sem a célok között nem szerepel.

5.4 Az Euro-Mediterrán Ipari Együttműködés 2007–2008-as munkaprogramja, noha épít az eddig elértekre és a hatékonyabb végrehajtást célzó intézkedéseket is megerősíti, ugyancsak nem irányul kifejezetten a női vállalkozók segítésére.

5.5 Az Európai Bizottság számos kezdeményezése szolgálhat a bevált gyakorlatok, illetve az európai és mediterrán országok közötti tudástranszfer példájaként ⁽¹⁵⁾.

6. A civil társadalom szerepe

6.1 A szervezett civil társadalom fontos szerepet játszik a nők emancipációjában, a közéletben történő részvételükben és képviselésükben, valamint vállalkozói tevékenységük ösztönzésében.

6.2 A hátrányos helyzetűekkel – köztük például a fogyatékkal élő, valamint az oktatáshoz és képzéshez csak korlátozottan vagy egyáltalán nem hozzáférő nőkkel – való törődés igen erős hagyományára építve a meglévő forrásokat jobban fel lehet használni a vezetői képességeket fejlesztő, illetve pénzügyi képzést kínáló.

6.3 Köz-magán társulásokon keresztül a civil és társadalmi-szakmai szervezetek hatékonyan ösztönözhetik a gazdasági növekedést ⁽¹⁶⁾. Az ilyen társulások szélesíthetik a jövedelem-termelő tevékenységekhez nyújtott szolgáltatások körét.

6.4 Az oktatásban tapasztalható nemek közti különbség megszüntetését célzó képzés és akkreditáció olyan további területek, ahol a tapasztalt civil és társadalmi-gazdasági szervezetek tevékenykedhetnek.

7. Az EGSZB szerepe

7.1 Az EGSZB-nek fontos szerepe van annak biztosításában, hogy a civil társadalom a nőknek a gazdasági és társadalmi életbe történő bevonása terén részt vegyen az euro-mediterrán politika végrehajtásában ⁽¹⁷⁾.

7.2 Az EGSZB egy, az EU-Törökország konzultatív vegyes bizottság 2006. július 13-14-i, 21. ülésén bemutatott jelentéssel járult hozzá a nők foglalkoztatásának témájához ⁽¹⁸⁾, és a 2007. novemberben Törökországban tartandó következő ülésére újabb jelentést fog kidolgozni a nők és a vállalkozás tárgykörében.

⁽¹⁵⁾ <http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/craft/craft-women/women-dgentr-active>.
<http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/craft/craft-women/database-women.htm>.

⁽¹⁶⁾ file://E:\PPP for women entrepreneur.htm, 2007. március 8.

⁽¹⁷⁾ A konzultatív testületek és társadalmi-foglalkozási szervezetek szerepe a társulási megállapodások végrehajtásában, illetve az európai szomszédsági politika tükrében.

⁽¹⁸⁾ EU-Törökország konzultatív vegyes bizottság.

⁽¹³⁾ http://ec.europa.eu/comm/external_relations/euromed/women/docs/conclusions_1106.pdf.

⁽¹⁴⁾ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/ind_coop_programmes/med/doc/f1949_en.pdf.

7.3 A Gazdasági és Szociális Tanácsok és Hasonló Intézmények november 15–17-én a szlovéniai Ljubljanában tartott euro-mediterrán csúcstalálkozójának zárónyilatkozatában ⁽¹⁹⁾ a résztvevők kötelezettséget vállaltak arra, hogy kezdeményezéseikkel – mindenekelőtt a nők vállalkozói szellemének erősítésével – sürgetik a nők gazdasági és társadalmi életbe való bevonását.

7.4 Az EGSZB azt is támogatja, hogy a miniszterek ismerjék el a civil társadalom szerepe erősítésének fontosságát, illetve annak jelentőségét, hogy a civil szervezetek, női és ifjúsági szervezetek, szakszervezetek, üzleti és szakmai szervezetek jobb kormány- és parlamenti kapcsolatai, valamint a nemzeti, regionális és helyi igazgatás közötti együttműködés révén szélesíteni kell a civil társadalom cselekvési lehetőségeit.

7.5 A barcelonai folyamat keretében az EU számos programot indított, amelyek közül egyesek kifejezetten az Euromed-országok ifjúságát célozták meg. Az EGSZB tájékoztató jelentést adott ki „A mediterrán partnerországok fiataljainak támogatása”

címmel ⁽²⁰⁾, amelyben a nők vállalkozói tevékenységének támogatásával is foglalkozik.

8. Következtetés

8.1 Az Európai Bizottságnak hatáselemzést kellene végeznie az európai szomszédsági politikáról, beleértve a MEDA-programokat is, valamint szisztematikusan bevonva a nemekre vonatkozó szempontokat. Az Euromed-régióban a nők vállalkozói szférában betöltött szerepe kulcsfontosságú a globalizáció jelentette gazdasági kihívások kezelésében. Üdvözlendő lépést jelent az Európai Bizottságnak a MENA régióra irányuló programja, melynek célja a nők gazdasági életben betöltött szerepének növelése. A kitűzött célok elérése érdekében intézkedéseket kell tenni a releváns civil társadalmi képviselőkkel – köztük a női nem kormányzati szervezetekkel – való konzultáció biztosításához a projektek minden szakaszában: a programozás, a végrehajtás, az értékelés és a nyomon követés során.

Kelt Brüsszelben, 2007. július 12-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

⁽¹⁹⁾ http://www.europarl.europa.eu/intcoop/empa/home/final_declaration_ljubljana_112006_en.pdf.

⁽²⁰⁾ Tájékoztató jelentés: A mediterrán partnerországok fiataljainak támogatása.